

УДК 339.9

Татарин Т., Григор'єва А. – ст. гр. БК-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТВОРЕННЯ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З ЄС: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Науковий керівник: Нагорняк І. С.

Зона вільної торгівлі— тип міжнародної інтеграції, в рамках якої країни-учасники скасовують митні ставки, податки та збори, та кількісні обмеження для взаємної торгівлі.

На початку 2011 року Україна активізувала переговори щодо зони вільної торгівлі (ЗВТ) з Євросоюзом, сподіваючись вийти на підписання документів до кінця року. У той же час повноцінна ЗВТ може запрацювати не раніше 2013 року.

Існує ряд потенційних переваг і ризиків створення зони вільної торгівлі України з ЄС. Насамперед ЗВТ може слугувати інструментом модернізації української економіки та допомогти у забезпеченні сталого розвитку. Виконання угоди про співпрацю дасть змогу прибрати нетарифні бар'єри для українських товарів на ринках ЄС та встановити прозорі правила гри для бізнесу, зменшити залежність економіки від змін політичного клімату. Більш того, створення ЗВТ з ЄС зробить країну більш передбачуваною, що зменшить її ризики та відкриє можливості для інвестицій.

Така співпраця покращить розвиток експортоорієнтованих галузей (чорної металургії, хімічної промисловості), сприятиме подоланню наслідків фінансово-економічної кризи (через поживлення експортної діяльності, припливу інвестиційних ресурсів, використання європейського досвіду антикризових програм і, ймовірно, кредитів ЄС), надасть додаткового прискорення темпам зростання ВВП, поліпшить структуру експорту і сальдо платіжного балансу України, дозволить одержати доступ до передових високих технологій. Як наслідок – збільшиться доступ до якісніших і дешевших товарів та послуг і відбудеться прискорення зростання добробуту населення.

Втім, реалізація положень про вільну торгівлю потребуватиме збільшення витрат з державного бюджету на пристосування законодавства України до законодавства ЄС та витрат українських виробників на адаптацію до стандартів і норм ЄС. Посилиться конкуренція з підприємствами ЄС на внутрішньому ринку України, відбудеться банкрутство неконкурентоспроможних вітчизняних підприємств і як наслідок – скорочення робочих місць.

Суттєвих втрат може зазнати вітчизняне сільське господарство. Після входження до ЗВТ страждали сільські господарства навіть потужних європейських країн. Оскільки європейський сільськогосподарський ринок переважаний, доведеться скорочувати велику частку фермерських господарств. Також можуть постраждати споріднені до сільськогосподарської харчова галузь і виноробство (через санітарні і фітосанітарні норми ЄС, які значно відрізняються від українських).

Варто згадати і про можливі наслідки ЗВТ між Україною та ЄС для українсько-російських відносин. Прибічники інтеграції пострадянського простору вважають, що поглиблена торговельна та економічна співпраця з ЄС перешкоджатиме відносинам України з Росією; відбудеться створення з боку Росії торговельних бар'єрів з Україною. Тим часом в структурі експорту України 64% припадає на країни колишнього СРСР, а лівова частка торгівлі – на Російську Федерацію. Та прибічники «західної» інтеграції наполягають – треба дивитися не на сьогодні, а в майбутнє і обирати перспективніші ринки.